

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.326/2016/4.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Tallián Blanka bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
Dr. Stefáni Károly ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:
Dr. Szüts Ágnes ügyvéd

A per tárgya: végkielégítés és szabadságmegváltás-különbözet és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Fővárosi Törvényszék 5.Mf.680.315/2015/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 23.M.3163/2014/8.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 5.Mf.680.315/2015/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer)forint és 5.400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 245.900 (kettőszáznegyvenötezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes jogelődje 2009. május 27-én közölt munkáltatói rendes felmondással a felperes munkaviszonyát 2009. július 29-ével kezdődő 90 napos felmondási idővel 2009. szeptember 26-ával megszüntette, egyidejűleg 910.000 forint havi alapbér figyelembevételével 5.460.000 forint hat havi végkielégítést, valamint 2.275.000 forint 71 napra járó szabadságmegváltást fizetett meg.
- [2] A felperes 2009. február 18-án előterjesztett keresetében kérte a személyi alapbérének megállapítását, távolléti díj-különbözet és elmaradt munkabér megfizetését. A keresetét 2009. június 17-én kiterjesztette a munkaviszony jogellenes megszüntetésének következményeként az elmaradt jövedelemre és 12 havi átlagkeresetre. Ebben a perben az alperes által a munkaviszony megszűnésekor kifizetett végkielégítés- és szabadságmegváltás-különbözet iránt igényvel nem élt.
- [3] A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 9.M.461/2013/34. számú jogerős ítéletében megállapította, hogy az alperes jogelődje a felperes besorolási bérét tévesen állapította meg, annak összege 2009. évre havi bruttó 1.154.093 forint.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes 2014. augusztus 26-án előterjesztett keresetében kérte az alperes kötelezését 1.464.558 forint végkielégítés-különbözet, valamint 1.003.674 forint szabadságmegváltás-különbözet megfizetésére.
- [5] A keresetének jogalapjaként az Mt. 95. §-ára, és a 136. § (1) bekezdésére hivatkozott azzal, hogy az átlagkereset helyes összege alapján az alperes a keresetében érvényesített összegeket elmulasztotta megfizetni. Előadta továbbá, hogy a munkaügyi bíróság jogerős ítélete birtokában került abba a helyzetbe, hogy megállapíthassa, mekkora összegű végkielégítés és szabadságmegváltás járt volna neki. Ezért annak ellenére, hogy a kifizetés 2009. május 27-én lett volna esedékes, a 9.M.461/2013. számú per jogerős befejezéséig ezen igények elévülése nyugodott. Azért is volt akadályoztatva igénye érvényesítésében, mert ebben az esetben a felmondás jogszerűségét elismerte volna.
- [6] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozása szerint a felperes igénye elévült.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 23.M.3163/2014/8.

számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperes javára perköltség, az állam javára kereseti illeték megfizetésére.

- [8] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes követelése a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 11. §-a alapján figyelemmel az Mt. 97. §-ára is elévült.
- [9] A felperesnek a helyes besorolási bér megállapítása iránt indított pere nem volt alkalmas a jelen perben érvényesített igények elévülésének megszakítására, de arra sem, hogy az elévülés nyugodjon. A felperest ugyanis a per folyamatban léte alatt semmi nem akadályozta meg abban, hogy az általa helyesnek vélt besorolási bér figyelembe vételével a végkielégítés és szabadságmegváltás különbözete iránti igényét is érvényesítse, ahogy a munkabér-különbözetre, utóbb pedig a felmondási és a felmentési időre járó távolléti díj különbözetére is kiterjesztette a keresetét.
- [10] A felperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy az ítélet jogerőre emelkedését megelőzően nem volt abban a helyzetben, hogy a jelen perben érvényesített igényeit előterjessze, mert nem tudhatta, hogy mi jár neki. Ezen jogi érvelés esetén az elévülés egy igénynél sem következne be mindaddig, amíg a bíróság jogerős ítéletet nem hoz.
- [11] A felmondás jogszerűségének kérdése a szabadságmegváltás és a végkielégítés összegére nem hathatott ki, mert ezen igények nem a jogellenes jogviszony megszüntetés jogkövetkezményei.
- [12] A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 5.Mf.680.315/2015/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Marasztalta a felperest a fellebbezési illeték és a fellebbezési perköltség összegében.
- [13] A törvényszék megállapította, hogy a felperes keresete ugyan tartalmazta a 9.M.461/2013. számú per iratainak beszerzésére vonatkozó indítványt, melynek mellőzését az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, ez azonban nem hat ki az ügy érdemére, mert a kereset ezen iratok beszerzése nélkül is elbírálható volt.
- [14] A felperes a végkielégítés-különbözet és szabadságmegváltás-különbözet jogcímen követelést sem az előzményi perben, sem peren kívül nem támasztott az alperessel szemben. Az elsőfokú bíróság helyes indokokkal utasította el a felperes keresetét.
- [15] A felperes a fellebbezésében másodlagosan alaptalanul hivatkozott keresete jogcímeként az Mt. 174. §-ára. A fellebbezést megelőzően ugyanis kártérítési követelést, vagy ehhez kapcsolódó jogi érvelést nem terjesztett elő. Ezért erre a másodfokú eljárásban a Pp. 235. § (1) bekezdése szerint már nem volt lehetősége.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a keresetének megfelelő határozat meghozatalát kérte.
- [17] Álláspontja szerint bár szabadságmegváltás és végkielégítés-

különbözet megfizetését kérte, a munkáltató azonban kárt okozott azzal, hogy nem a bírói ítélettel megállapított helyes összegű személyi alapbér figyelembe vételével fizette ki a végkielégítést és a szabadságmegváltást. A felmondás jogellenességének megállapítása iránti kereset benyújtásakor azért nem terjeszthette elő a szabadságmegváltás- és a végkielégítés-különbözet iránti igényét, mivel az Mt. 100. § (7) bekezdése szerint csak a jogellenes felmondás esetén illetve meg a végkielégítés. Ebből következően csak a jogerős ítéletből szerzett tudomást azokról a tényekről, amelyek nélkül az igényét nem érvényesíthette, vagyis arról, hogy a felmondás jogszerűsége miatt jár neki végkielégítés és szabadságmegváltás, és hogy ennek mennyi az összege. Az ítélet jogerőre emelkedéséig tehát az elévülés nyugodott. Ennek alátámasztásául hivatkozott az EBH2004.1061. számú elvi határozatra.

- [18] A munkaviszony megszűnésekor megnyílt az igénye a végkielégítésre és a szabadságmegváltásra, a jogerős ítélet azonban korrigálta azt az összeget, amelynek alapján a munkáltató korábban fizetett, tehát a jogerős ítélet birtokában nyílt meg az igénye a különbözetre. Prémium vonatkozásában ilyen álláspontra helyezkedett a Legfelsőbb Bíróság BH1977.348. számú döntésében.
- [19] A felperes érvelése alátámasztásául hivatkozott még a BH2005.104., 2006.125., és 266., valamint az EBH.2009.1981. számú eseti döntésekre.
- [20] A felperes sérelmezte, hogy bár a keresetlevelében indítványozta a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 9.M.461/2013. szám alatt folyamatban volt per iratainak beszerzését, ezen indítványát azonban az elsőfokú bíróság elutasította. Az iratokból azonban megállapítható, hogy ha nem is szabadságmegváltás különbözete, hanem ki nem vett szabadság megváltása miatt érvényesített igényt. A követelése jogalapja ugyan eltérő, azonban a jogcíme az Mt. 174. § (1) bekezdése, 177. § (1) bekezdése és a 178. §-a ugyanúgy mint a szabadságmegváltás-különbözetének jogcíme. A felperes az erre vonatkozó, perben tett nyilatkozatait másolatban a felülvizsgálati kérelme mellékleteként csatolta.
- [21] A felperes álláspontja szerint az azonos vagy hasonló jogcímen történő igényérvényesítés az elévülést megszakítja az Mt. 11. §-a, a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 327. §-a, és az új Ptk. 6:25. §-a szerint.
- [22] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [23] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [24] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés

szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.

- [25] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását, indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fent meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja [1/2016. (II.15.) PK vélemény 4-6. pont].
- [26] A felperes a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte a korábbi per iratainak beszerzésére vonatkozó indítványa elutasítását, ebben a körben azonban eljárásjogi szabálysértést nem jelölt meg, nem hivatkozott továbbá a tényállás helytelen megállapítására, vagyis a Pp. 206. § (1) bekezdésének a megsértésére sem. A Pp. 275. § (1) bekezdés szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló periratok alapján dönt. Ezért nem volt lehetőség arra, hogy a felperes felülvizsgálati kérelméhez csatolt iratokat a Kúria értékelje.
- [27] Azon előadása pedig, hogy a korábbi perben ki nem vett szabadság megváltása miatt igényt érvényesített, mint új - csak a felülvizsgálati kérelemben előadott - tény, körülmény nem volt értékelhető. A felülvizsgálati eljárásban ugyanis olyan új körülményre, amely nem volt a megelőző eljárás tárgya (amelyre vonatkozóan a fél az első- és a másodfokú eljárás során nem hivatkozott és a bizonyítékait sem jelölte meg) nem lehet hivatkozni (BH2002.447., BH2002.83.).
- [28] A fentiek alapján a felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes a korábbi perben, illetve peren kívül sem érvényesített az alperessel szemben szabadságmegváltás- és végkielégítés-különbözet iránt igényt. Erre tekintettel vizsgálendő, hogy a felperes ezen igényei elévültek-e arra figyelemmel, hogy a követelés 2009. április 27-én volt esedékes, és a felperes az igényét először 2014. augusztus 26-án érvényesítette. Téves ugyanis a felperes érvelése az igény esedékességéről. Az

elsőfokú bíróság az Mt. 97. § helyes értelmezésével rögzítette, hogy a végkielégítés és a ki nem adott szabadság megváltása címén járó díjazás a munkaviszony megszűntetésekor a munkavállaló részére az utolsó munkában töltött napon jár. Az irányadó tényállás szerint a munkáltató a felperesnek a végkielégítést és a szabadságmegváltást 2009. május 27-én fizette ki. Az Mt. 11. § (1) bekezdés alapján a munkaviszonyból származó igény (akár kártérítés akár más jogcímű) 3 év alatt évül el, ezért az elévülés vizsgálata során nem az igényérvényesítés jogcímének, hanem az időpontjának van döntő jelentősége. Az adott esetben pedig erre az irányadó tényállás szerint 2014. augusztus 26-án, azaz az igény esedékességétől számított 3 éven túl került sor. A törvényszék azonban a Pp. 235. § (1) bekezdésére hivatkozással jogszerűen mellőzte az először a fellebbezésben hivatkozott kártérítési jogcímre vonatkozó felperesi érvelés vizsgálatát figyelemmel arra is, hogy a felperes a keresetében a követelése jogalapjaként kifejezetten az Mt. 95. § és 136. § (1) bekezdését jelölte meg, és az első fokú eljárásban nem hivatkozott kártérítésre.

- [29] A felperes tehát az elévülés megszakadására alaptalanul hivatkozott, mivel az azt eredményező igényérvényesítést a perben bizonyítani nem tudta, de nem volt megállapítható az elévülés nyugvása sem. Alappal az Mt. 100. § (7) bekezdésében foglalt szabályt erre vonatkozóan nem jelölhette meg, mivel a felperes szabadságmegváltás- és végkielégítés-különbözet iránti igényét nem a felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként érvényesítette, hanem a téves besorolásból eredő bérkülönbözet (Mt. 95. §, 136. § (1) bekezdés] címén. Nem vezethet azonban az elévülés nyugvásához az a körülmény, hogy a felperes a besorolási bére bíróság általi jogerős megállapításáig nem lehetett biztos abban, hogy jogszerűen érvényesíthet-e igényt szabadságmegváltás- és végkielégítés-különbözet címén. Ez a körülmény ugyanis nem minősül olyan menthető oknak, amely a felet az igény érvényesítésétől elzárja figyelemmel arra, hogy a felperes a megelőző perben felmondási időre, felmentési időre járó átlagkereset-különbözet, továbbá elmaradt munkabér-különbözet címén érvényesített igényt.
- [30] A felperes által hivatkozott jogesetek eltérő tényállásuk és az alkalmazandó jogszabályok különbözősége folytán a jelen ügyben nem irányadóak.
- [31] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [32] Kötelezte a pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján.
- [33] A felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján köteles viselni.
- [34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése

alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. február 22.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Tallián
Blanka s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. bíró**